

MESCİDİ AKSA KUDÜS ŞEHRİNDE OLMAK ZORUNDA MI? (2)

(...dünden devam)

Kaynaklar, Mescid-i Aksâ'nın, Süleyman Ma'bedi olduğunu söylüyorlarsa da Peygamber(sav)'in döneminde Süleyman Ma'bedi , bir harâbeden ibaret olup adı Mescid-i Aksâ değildi. Zaten İsrâ Sûresi'nin 7. âyeti de Mescid'in düşman tarafından harabe-dildiğini belirtmektedir. Gerçi âyette Süleyman Ma'bedi , mescid olarak anılmakta ise de Mescid-i Aksâ şeklinde özel bir unvanla anılmamaktadır. Kur'ân 'da mescid, ma'bed anlamında kullanılmıştır. Bu bakımdan Süleyman Ma'bedi de elbette mesciddir. Fakat bu Ma'bed'in, Hz. Peygamber 'in yürütüldüğü Mescid-i Aksâ olduğuna dair Kur'ân î bir kanıt yoktur.

Hz. Ömer döneminde Süleyman Ma'bedinin yerine yapılan mescide, Mescid-i Aksâ adı verilmiştir. Bu durumda Hz. Peygamber döneminde Mescid-i Aksâ olmadığına göre İsrâ Sûresi'nin bu ilk âyetinde sözü edilen Mescid-i Aksâ 'nın, Süleyman Ma'bedi 'nden ayrı bir mescid olması gerekir.

Alfred Guillaume, bir araştırma yazısında Mescid-i Aksâ'nın yeri hakkında iki kaynaktaki rivayete dikkat çekmektedir. Bu kaynaklardan biri Vâkıdî 'nin Mağâzîsi , diğeri de Ebû'l-Velîd Ahmed bn Muhammed el-Ezrakî' nin (ö. 212, 217 veya 219)nin, Aḡ bâru Mekke adıyla basılan koleksiyonudur.

Vâkıdî (130-201), Hz. Peygamber'in, Zî'l-Ka'de'nin son beş gününde, Perşembe günü Cî'râne'y e gelip orada onüç gece kaldıktan sonra, karşı yakada bulunan Mescid-i Aksâ 'ya geçip orada ihrâma girdiğini, Resullah'ın namazgâhının Cî'râne' deki Mescid-i Aksâ

olduğunu; Mes-cid-i Ednâ
(Yakın Mescid) adını taşıyan Mescidi ise Kureyş
li bir adamın yaptığı; Resulullah'ın, Ci'râne Vâdîsi
ni ihrâmsız geçmediğini yazıyor.

Ezrakî ise bu konuda şöyle diyor: "Mücâhid'le birlikte Ci'râne'de Vâdî'nin arka tarafından ihrâma
girmiş olan Muhammed bn Târik
, Hz. Peygamber'i
n de buradan ihrâma girdiğini söylemiş ve demiştir ki: 'Ben Ci'râne'de birlikte ihrâma girdiğim
Mücâhid
bana dedi ki: Mescid-i Aksâ
, Vâdî'nin öte yakasında, Peygamber'in namaz kıldığı yerdir. Bu Mescid-i Ednâ
(Yakın Mescid) ise Kureyş
li bir adamın bir duvar çevirerek yaptığı namazgâhtır (Alfred Guillaume
, Where was al-Masjidd al-Aqsâ
?, Al-Andalus
dergisi, sayı: 18, s. 323-336).

Bu durumda Mescid-i Aksâ, ne Kudüs'teki Süleyman Ma'bedi, ne gökte bir ma'bed'dir. Hz.
Peygamber'in, zaman zaman gidip namaz kıldığı, Ci'râne Vâdîsi
nde bulunan bir namazgâhtır. Ci'râne Vâdîsi
nin Arafât
yakınında bulunan kıyısında, bir Kureyş
li tarafından yapılan mescide Mescid-i Ednâ,
Hz. Peygamber'in namaz kılıp ihrâma girdiği namazgâhına da Mescid-i Aksâ
denmiştir. Ancak âyette bunun, çevresi mübârek kılınan bir mescid olduğu söyleniyor. Bu
bereketlilik sıfatı, Mekke
'deki Mescid-i Harâm
için de kullanılmıştır:

*"Doğrusu insanlara (ma'bed olarak) ilk kurulan ev, Mekke
'de olandır. Âlemlere uğur, bereket ve hidâyet kaynağı olarak kurulmuştur."*
(Âl-i İmrân
: 94/96)

Aynı kentte ve Hac Vakfesi
nin yapıldığı Arafât yöresindeki bir mescid için de bu sıfatın kullanılması gayet doğaldır. Çünkü
insanların toplanıp duâya durdukları bu yerde aynı zamanda satıcılar çeşitli ürünler satar,
ekonomik bir canlanma, bolluk, bereket olur.

(devamı yarın..)

MESCİDİ AKSA KUDÜS ŞEHRİNDE OLMAK ZORUNDA MI? (2)

Çarşamba, 02 Ağustos 2017 00:00
